

Bolalar kitobxonligi va muammolari

Peruza Raymova

Qoraqalpog'iston Respublikasi Xojayli tumani 4-sonli maktab kutubxonachisi

ARTICLE INFO.

Kalit so'zlar: kitobxonligi
mavzular, obrazlar, Oq kema.

Annotatsiya

Har bir kasbning qiyinchiligi va afzalliklar muammolari bo'ladi. Hazirgi kunda kutubxonachilik kasbida ham o'ziga yarasha muammolari bor.

<http://www.gospodarkainnowacje.pl/> © 2023 LWAB.

Kutubxonadagi muammolardan biri bolalarni kitobxonlikka qiziqitira olish o'zining kasbiy munosabatlarining murakkab jarayoni . Kutubxonachilar bolalar kitobxonligi va muammolarining yechimini toppish kerak?

- Bu bolalar kitobxonligi va muammolarining yechimini toppish kutubxonachilar uchun oliy ma'suliyatdir!

Bolalarga yoxshi mulaqatda bo'lishi kitob o'qish etikasini o'rganish.

Bolalar kitobxonligi va muammolarining shulardan iboratki bolalar uchun badiiy asarlar ularning yoshiga xususiyatlariga , saviyalariga mos bo'lishi, ular qalbida chuqur o'y fikrlar uyg'otish , yorqin obrazlar va yuksak g'oyalar boy bo'lishi , mavzular bolalar o'qigan payt qiziqishi bolalar tilida yoritilishi kerak va yozilishi kerak.

Bolalar kitobxonligi va muammolarining biri ota-onalar ham bir sababchisi bo'ladi?

-Bolaning kitob o'qishga kutubxonaga borib kitob olib o'qishga qarshilik qilmaslik kerak. Bu ham bolalar kitobxonligidagi muammolaridan biri hisoblanadi.

Bolalarga imkoniyat yaratib kitob o'qish ma'daniyatini shakllantirish tarbiyasi bilan shug'ullanish kerak .

Bolalarning qalbi nozik tabiiyatli ta'sirchan bo'lib dunyo qarashi darrov o'zgaradi.

Bolalar kitobxonligi va muammolarining uchun uchta oddiy misol:

1. Bitta bola tengdoshlari qatori "Oq kema" asarini o'qigisi keldi, shu asarga juda qiziqdi . Tengdoshlar "Oq kema" asari haqida qisqacha ma'lumotlar aytib hammani qiziqitirdi va ota-onasi bolalari uchun uy kutubxonasi yaratib bergabligi haqida maqtandi. Bola ko'z yoshlari bilan uyiga bordi. Ota-onasiga shu kitobni sotib olib berishni yoki kutubxonadan olishni istagini aytdi.

Ota-onasi bolasining so'zlariga umuman ahamiyat bermadi va eshitgisi kelmadi bolasining qanchalik kitobga qiziqishligini , iqlosini , talabchanligini unung orzulari ormanga aylandi.

Bolaning kitob o'qishga bolgan qiziqishi yonib turgan chiroqdek o'chdi. Shuning uchun har bir ota-ona bolalari kitob o'qishiga qiziqishiga be-etibor bo'lmasligi kerak. Ota-onalar bolasining qanday kitob o'qishini darrov payqab istagan ertak, rang-barang kitoblarni olib berishi yoki bolalar kutubxonalariga tez-tez olib borishlari kerak.

2. Muammolari biri ota-onasi bolasiga chiroyli uy kutubxonasin yaratgan va qiziqarli kitoblar bilan jihozlagan. Javon to'la kitoblar.

Lekin bolasi umuman kitobga qiziqmaydi. Jahli chiqsa kitoblarni birma-bir varaqlab maydalab yirtib tashlaydi.

Ota-onasi nima qilishini bolasiga qanday qilib kitob o'qishga tartishini bilmaydi.

Bu ham katta bolalar kitobxonligi va muammolarining bir hisoblanadi?

Muammolarining yechimini toppish uchun asta-sekinlik bilan bolasini tarbiyalash, bolasi hali o'qish yozishni, sizishni ham o'rganmagan. Bolalari dunyo sirlaridan bilimida bexabar.

Bolalariga kitob o'qishga qiziqtirish uchun bola tilida o'qib bolalar ensiklapediyalaridan va rang barang rasmi ertak kitoblar asta-sekin chiroyli yaqimli talafuz bilan o'qib berish kerak.

Har bir o'qiyotgan kitoblaridan bolalari ta'sirlanib yuzlarida kulguch tabbasum fayda bo'lish kerak.

Ana shunda bolalar kitobning qadiriga etib varaqlarin birma-bir maydalab tashlamaydi.

3. Kutubxonachilar ham muammoldan hali emas bu oddiy misol.

Har bir bolalar kitobxonligi va muammolarining yechimini toppish izlanish talapchan bo'lish kutubxonachilarning o'zlariga bog'liq.

Bolalar kitobxonligi va muammolarining yechimini toppish qayerda, qanday kamchiliklar, muammolar borligini bilish kerak.

Oddiy misol faraz qilaylik kutubxonaga bola kitob o'qish uchun keldi. Lekin bolaning kelgani kutubxonachiga yaqmadi. Sababi kutubxonachi doslari bilan telefonda gaplashib o'tirgan edi.

Bola javonlardan o'ziga yoqqan kitoblarni asta-sekinlik bilan izlay boshladi va topdi. Yana ikkinchi kitobni olmoqchi edi.

Kutubxonachi jahil bilan bitta kitobni oldi. Ikkinchisini joyiga qo'y deb qattiq boqirdi, bola nima qilishni kitobni qayerga qo'yishni yoki qo'ymaslini ham bilmay qoldi. Bola qo'rqanidan qo'lidagi o'qimoqchi bo'lgan kitobni ham kutubxonachning oldiga qo'yib ko'zi yoshga to'lib kutubxonadan asta-sekin ayoq uchuda chiqib ketdi. Yana bir bola kutubxonaga kelib ertaga tadbir bo'lishini so'ramoqchi edi unga ham jahil bilan baqirib berdi.

Bu ham bolalar kitobxonligi va muammolarining yechimini toppish masalalardan biri. Hozirgi zamon talabi kutubxonachilar bolalarga ma'daniyatli ma'naviyatli tarbiya talim bola tilida chiroyli tabassum muammoldarda bo'lib o'z kasbining fidoyisi jon kuyari sadoqatli o'z vazifasini masuliyatini o'zida sezishi kerak. Har bir kutubxonachi o'z kasbiga bo'lgan sadoqatni mahirni yo'qatmasligi kerak. Bolalar yoqtirgan kitoblarni darov topib berishi bolalarga yang kelgan kitoblarni tavsiya qilib qiziqtirish kerak.

Har bir tavsiya qilgan kitoblari bolalar yoshiga mos bo'lishi o'qigan payt bola o'ziga bir natija olish kerak.

Kutubxonachining qanchalik jahli chiqib tursa ham chahlini jilovlay bilish kerak. Dosti telefon qilgan paytida ishda ekanligini aytib qo'yishi kerak. Bolalarning kitobxonlikga qiziqishi bo'lgan davrda bolalarning qiziqish qobiliyati nihayotda kuchli bo'ladi ularda istedad paydo bo'ladi yuragida jo'sh urgan qabilyat, ijod paydo bo'ladi. Yana noyob qabilyot paydo bo'lgan davrda qabilyatlarini so'ndirmaslik kerak. Bunda kutubxonachilar, ustozlar hamda ota-onalarning bolalarga bo'lgan yaniy kitob o'qishga qiziqishga sharayid yaratib berish kerak. Bolalar hozirgi zamon talabi istododli, ijodkor, yosh kitobxon bo'lib vayoga etishiga chiroyli muhid yaratib berishimiz zamon talabi. Bunga har bir uyning bolalariga ona timsolida bo'lib gohida pedogogik talim tarbiya psixologiya va aktyorlik mahoratlarni ishga solishimiz kerak. Har bir bolaning kitob o'qish ma'daniyati yangicha bir olam ularning qalbilariga, tuyg'ulariga quloq salishimiz kerak.

Bolalarga mustahkam paydevor qurishimiz kerak. Yangi texnologiyaardan foydalanib bola tilida yangi dasturlar, yangi layholar, yangi multimediya, yangi aydodisketli kitoblar, rang barang rasmlari kitoblar chob etilishi.

Bolalar kitobxonligi va muammolarining yechimlari mana shulardan iborat.

Hozirgi zamon bolalarga mos qiziqarli tadbirlar, o'yinlar, musaboqalarning yangilarini o'ylab topsh kerak. Bolalarda kitob o'qish ma'daniyatini rivojlantirish kerak. Bolalarni yaxshi aniq ravn, obrazli juda bo'y tilde yozilgan yozuvchilarning bolalar o'qigan payt nutqi, talafuzi bolalarga yaqishi kerak.

Adabiyotlar:

1. Горбушина О.П. Психологический тренинг. Секреты проведения. СПб.: Питер, 2007. - 176 с: ил. - (Серия «Практическая психология»).
2. Захаров В.П., Хрящева Н.Ю. Социально-психологический тренинг. Л., 1990.
3. Практикум по социально-психологическому тренингу. Под.ред. Б.Д.Парыгина. Санкт-Петербург, 1994.
4. Н.Дилова Монография / Шарқ мутафаккирлари мероси воситасида бўлажак ўқитувчиларни шахслараро муносабатларга тайёрлаш стратегиялари /Globe Edit/ 2023й.120 бет
5. N.Dilova Sharq mutafakkirlari merosi vositasida bo'lajak o'qituvchilarni shaxslararo munosabatlarga tayyorlash - pedagogik muammo sifatida /Pedagogik akmeologiya/2023y 1-son, 45-bet
6. Interfaol, A. K. T. MALAKA OSHIRISH JARAYONIDA TINGLOVCHILARNING AXBOROT TEXNOLOGIYALARINI O 'ZLASHTIRISHDA MUSTAQIL QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH Mavlonov N. Sh. O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O 'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI NIZOMIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI, 167.
7. Toshpo'latov, A. UDK: 891 HIKMATLARGA KO'CHGAN MO'JIZAKOR KIMYO. *ILMIY AXBOROTNOMA*, 94.
8. Нурова Г. У. и др. Особенности диагностики и лечения аллергического ринита в детском возрасте //Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities. – 2023. – Т. 11. – №. 4. – С. 455-466.